

Diyarbakır'da TMMOB Şehir Plancıları Odası'nın 24-25-26 Kasım 2005 tarihlerinde yapılmasını kararlaştırdığı **"Koruma Sempozyumu"** açılış konuşması:

Diyarbakır'ın gündemime girmesinin üzerinden yarım yüzyıl geçti. Yarım yüzyıl sonra **"Şehir Plancıları Odası"** Diyarbakır'da **"Koruma Sempozyumu"** yapıyor. Bu beni yeniden düşünmeye yöneltti. Çünkü **"koruma"** başlığı altında yapılacak bir toplantı için Diyarbakır, **"gören ve düşünen"** herkes için büyük önem taşıyor. Olumlu-olumsuz her şey, büyük bir açıklıkla önümüzde duruyor.

İnsan ömrünü dolduran bu 50 yıl içinde, dünyada da örneği sayılı böyle bir kentin, böyle bir büyük birikimin adım adım geçirdiği değişiklikleri, farklı duygularla izleme-araştırma olanağı buldum. Düşüncelerimi-duygularımı paylaştığım Diyarbakırlı dostlarımla bir bölümü, Diyarbakır için kalıcı ürünler bırakarak bu dünyadan göçtüler. Artık bazı gerçekleri, onların **"yapıtlarından, bıraktıkları belgelerden öğrenme"** şansına sahibiz...

Özgün özelliklerle yüklü böylesi bir kentte açılış konuşmaları, kentlerimizin ağır sorunlarına karşın sağlam zemine dayalı, **"umut kapılarını zorlayıcı"** olmalıdır. Birkaç gün önce, Gaziantep-Şanlıurfa-Mardin-Diyarbakır'da yaptığım konuşmalarda belirttiğim gibi, koruma bilincinin eğrisinde artık görünür bir yükselme söz konusudur. Bölgede ömrünü kentsel kimliğin korunmasına adanmışlar, artık değişik kesimleri yanlarında görmeye başlamanın mutluluğunu yaşıyorlar. Düne kadar **"kamu-yerel-sivil-özel birlikteliğine dayalı"** yeni bir gündem oluşturmaya çalışanlar, bunun yaşama geçmesinin hangi yanlışları durduracağını şimdi daha iyi biliyorlar...

Ömrünü doğru bilgiye, yeni kavramlar ışığında geniş kesimlerin beraberliğine adanmışlar, yitirilen doğal ve kültürel varlıkların verdiği ağır sorumluluğa karşın, kalanları **"seferberliğe dönüştürecek"** girişimlerle yaşatmak, herkesle paylaşmak istiyorlar. Bu, sürekli yinelediğimiz gibi, varlığını diri tutan **"kamu kuruluşları"**, seçildiği toprakları geniş kesimlerin mutluluğu için değerlendiren **"yerel yönetimler"**, yorulmadan çözüm önerileri geliştiren **"sivil toplum örgütleri"** ve bu topraklarda kazandıklarını bu toprakların özgün kimliğinin yaşatılması ortamına katılarak kanıtlayan **"özel kesimin"**, zaman yitirmeden bu büyük hedefte buluşmasıyla mümkündür.

Engellerle dolu böylesi uzun ve yorucu bu yolda **"yürüeyebilmek"**, katılmadan-yorulmadan her gördüğünü eleştirerek **"sıcak gündemden düşmeyen"** kimliklerin rüzgarına kapılmamaya bağlıdır... Zoru zorlamaya bağlıdır... Sürekliliğe dönüştürülmesi gereken bu kültürel kimliğin, doğal ve kültürel varlıkların yaşatılması sürecinde, son yasal düzenlemelerle birlikte, doğru ellerde doğru uygulamalarla kentlerin eski-yeni hemşehrilerine ulaşma başarısı, kentler kadar ülkemiz için de **"onurlu-kimlikli-kalıcı yolu bulma"** anlamına gelmektedir.

Diyarbakır bu bakımdan iyi seçilmiş bir kenttir. Daha 13. yüzyılın başında, Artuklu sultanlarının ünlü bilgini El Cezeri, Diyarbakır'dan günümüze şöyle sesleniyordu: **“Uygulamaya dönüşmeyen bilgi ve bilim, doğruyla yanlış arasında bir yerde durmaktadır.”**

Dileriz, tartışmaya açtığımız yeni yasalarımız, doğru ellerde doğru uygulamalarla, ülkemizin derinlikli tarihinden gelen değerlerle **“sağlıklı yaşama şansını”** güçlendirir, geleceği mutlu kılarlar...

Prof. Dr. Metin Sözen
ÇEKÜL Vakfı Başkanı